

II. Hospodářství ČR

Rok 2003 charakterizuje stabilní, dynamičtější vývoj, pokračující hluboká státní finanční nerovnováha, vysoká míra nezaměstnanosti

V roce 2002 se vlivem recese světového hospodářství relativně dobré tempo růstu ekonomiky z předchozího roku zpomalilo, zdaleka však nekleslo k nulovým hodnotám Evropské unie. V roce 2003 při jen nepatrném růstu ekonomiky zemí EU, zejména Německa, se tempo rozvoje v ČR zrychlilo, ale nedosáhlo žádoucí dynamiky. Mimořádně klesla míra inflace, kurz koruny zpevnil.

Po roce 2000 se výrazněji začaly projevovat některé dlouhodobější negativní rysy vývoje, zejména finanční nerovnováha státu. I po snížení je stále výrazné pasivum běžného účtu platební bilance. Pokračoval značný předstih růstu reálných mezd před růstem produktivity práce, nezaměstnanost dosáhla maxima v historii českého státu. Pokračoval hluboký propad v populačních trendech, který v blízké budoucnosti ovlivní ekonomické, sociální vztahy a vývoj českého národa.

Charakteristiky ekonomiky v prvních letech třetího tisíciletí:

- Česká republika dokončila přípravu na vstup do Evropské unie.
- Ekonomický vývoj ČR v třetím tisíciletí ve srovnání s obdobím 1990 až 1999 není již v podstatě determinován transformací ekonomiky na tržní hospodářství.
- Od roku 2001 se úroveň ekonomiky měřená hrubým domácím produktem dostala nad úroveň roku 1990. Hrubý domácí produkt (HDP) se proti roku 2000 zvýšil o 8 %, proti roku 1990 o 9,5 %.
- Dynamika rozvoje v posledních dvou letech dosáhla jen 2,4 % průměrného ročního nárůstu a byla nižší než v letech 2000 a 2001, kdy se HDP ročně zvyšoval o 3,2 %.
- V posledních třech letech ČR předčila průměrnou dynamiku zemí EU. Úroveň hrubého domácího produktu na obyvatele v ČR ve srovnání s průměrnou úrovní zemí EU se zvýšila proti roku 2000 o 2 procentní body. V roce 2003 se tak odstup snížil na 36 %.*
- Tempo tvorby hrubého fixního kapitálu v roce 2002 a 2003 pokleslo na poloviční přírůstek předcházejících dvou let, ačkoliv příliv přímých zahraničních investic byl značný.
- Nárůst konečné spotřeby domácností se stal převažujícím faktorem přírůstků HDP.
- Jediným činitelem dynamického růstu ekonomiky se stala produktivita práce na pracujícím, ale vztah mezi růstem produktivity práce a růstem reálných mezd je pod hranicí vyváženosti.

* Takto označený HDP v Ročence HN je v běžných cenách napočtený podle standardu Evropského systému národních účtů.